

**ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ
ПРОФЕСІЙНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ
МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ У КОНТЕКСТІ РОЗВИТКУ НАВЧАЛЬНО-
ДОСЛІДНИЦЬКИХ УМІНЬ УЧНІВ**

Нинішні розвідки науковців спрямовані на дослідження умов формування професійно значущих якостей майбутнього педагога, а саме: формування його комунікативної компетенції, професійної свідомості, професійної мобільності, розвитку професійно-педагогічної комунікації як засобу сформованості педагогічних умінь до здійснення майбутньої професійної діяльності. Та, на жаль, можна говорити, що ідея формування професійно-педагогічної комунікативної компетентності майбутнього вчителя в системі вищої освіти ще не отримала осмислення свого актуального стану та не набула втілення у будь-якій самостійній моделі.

Вивчення проблеми професійно-педагогічної комунікативної компетентності показало її неоднозначність у сучасній педагогічній науці. Так, А. Маркова [4] виокремлює певні її види – спеціальну компетентність, соціальну, особистісну та індивідуальну; на думку Є.Огарьова [5], вона включає п'ять компонентів: глибоке розуміння сутності виконуваних завдань і вирішуваних проблем; знання досвіду, який є в цій галузі, активне оволодіння його найкращими досягненнями; вміння обрати засоби і способи дії, адекватні конкретним обставинам місця і часу; почуття відповідальності за досягнуті результати; здатність учитися на помилках і вносити корективи у процес досягнення цілей; І. Колеснікова [3] визначає складові, основними з яких є особистісно-гуманні орієнтації, креативність, рефлексія тощо.

Ми розглядаємо професійно-педагогічну комунікативну компетентність як складну інтегративну якість особистості, яка опосередковує професійну діяльність педагога, спрямовану на налагодження, підтримку і розвиток ефективної взаємодії з вихованцем.

Професійно-педагогічна комунікація розгортається у процесі спільної комунікативної діяльності вчителя та учня або в позаурочні години. Через таку

співпрацю кожен із учасників засвоює загальнолюдський досвід, суспільні, педагогічні, комунікативні, моральні та інші цінності.

Можемо зробити висновок, що одним із найважливіших завдань залишається формування глибокої осмисленої активної комунікативної позиції майбутнього фахівця. Така позиція дасть змогу цілеспрямовано та активно діяти у розвиткові навчально-дослідницьких умінь учнів початкової школи.

Одним із засобів формування навчально-дослідницьких умінь учнів початкової школи є використання сучасних педагогічних технологій у навчально-виховному процесі. Однією з таких технологій може бути проектна технологія.

Проектна технологія – це різновид творчої роботи молодших учнів, що передбачає під керівництвом учителя або самостійно навчання створення змісту своєї іншомовної навчальної діяльності в ході підготовки і захисту обраного проекту. При цьому примітною ознакою проекту є те, що його кінцевий продукт має, зазвичай, матеріальне втілення, як от: колаж, альбом, комікс, анкета, інсценівка тощо. Розрізняють міні-проекти, розраховані на один урок або його частину, і довгострокові проекти для домашнього виконання з його наступним захистом на уроці. Проекти можуть бути індивідуальними та груповими.

Ще однією ефективною технологією розвитку навчально-дослідницьких умінь учнів може бути технологія, що називається «**Мовний портфель**».

Як відомо, визначаючи сутність Мовного портфеля (далі МП) з позицій технологій мовної освіти, Н. Гальскова [1] відносить його (разом із лінгводидактичним тестуванням) до тих прийомів і способів освітньої діяльності, які відрізняються достатньо високим рівнем інструментальності, ознаками якої є визначеність етапів, кроків, операцій на шляху до поставленої мети), але при цьому не є у повному сенсі навчаючими, хоча і входять у сферу мовної освіти у всіх її аспектах: 1) як цінність, 2) як процес, 3) як результат і 4) як система.

Правомірність такого тлумачення освітньої ролі МП підтверджується й аналізом сутності Європейського Мовного портфеля (ЄМП) для молодших школярів, який в операційно-технологічному плані являє собою пакет документів, покликаних надати дитині можливість за допомогою чітко представлених

дескрипторів (лат. *describo* — описую — лексична одиниця (слово, словосполучення) інформаційно-пошукової мови, що слугує для опису основного смислового змісту документів. Дескриптори служать також для формулювання інформаційних запитів при пошуку документів у інформаційно-пошуковій системі) самостійно фіксувати й оцінювати свої досягнення і досвід оволодіння нерідними мовами незалежно від методів і засобів навчання, закладених у підручнику/НМК, за яким дитина навчається іноземної мови [2].

Підсумовуючи, можемо зазначити, що формування професійно-педагогічної комунікативної компетентності майбутнього педагога позитивно впливає на розвиток навчально-дослідницьких умінь учнів.

Список використаних джерел

1. Гальскова Н. Д. Теория обучения иностранным языкам. Лингводидактика и методика: учеб. пособие [для студ. лингв. ун-тов и фак. ин. яз. высш. пед. учеб. заведений] / Н. Д. Гальскова, Н. И. Гез. — 6-е изд., стер. — М.: Издательский центр «Академия», 2009. — 336 с.
2. Европейский языковой портфель: предложения по разработке / И. Крист, Ф. Дебюзер, А. Добсон и др. : [пер. с англ.]. — М.: Еврошкола, 1998. — 155 с.
3. Колеснікова І.А. Лінгвокогнітивні та комунікативно-прагматичні параметри професійного дискурсу : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра філол. наук: 10.02.15 — «загальне мовознавство» / І.А. Колеснікова. — К., 2009. — 33 с.
4. Маркова А.К. Формирование мотивации учения в школьном возрасте : пос. для уч. — М. : Просвещение, 1983. — 96 с.
5. Огарев Е., Ключарев Г. Непрерывное образование в трансформирующемся российском обществе. — М. : РОССПЭН, 2002. — 197 с.